

Dr Irena Białówna (1900-1981) – lekarz pediatra

Irena Białówna urodziła się w 1900 r. w Carycynie, w głębi Rosji, gdzie jej rodzice: Józef – inżynier kolejowy i Kazimiera – nauczycielka, znaleźli się z powodów zarobkowych. Studia medyczne rozpoczęła w 1920 r. w Woroneżu. Rok później przyjechała do Polski, gdzie studiowała na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego.

Po otrzymaniu dyplomu osiadła w Białymstoku, któremu pozostała wierna aż do śmierci, przez kilkadziesiąt lat lecząc dzieci i niosąc im ratunek. Przed wojną pracowała jako lekarka w szkołach podstawowych, a także w stacjach opieki nad niemowlętami. W czasie kampanii wrześniowej prowadziła punkty opatrunkowe PCK dla rannych żołnierzy i ludności cywilnej. Jednocześnie była jednym z dwóch asystentów chirurgicznych doktora Konrada Fiedorowicza. Po wkroczeniu Armii Czerwonej prowadziła szpital dziecięcy przy ul. Fabrycznej. Wkrótce po zajęciu miasta przez Niemców, latem 1941 r., szpital ten znalazł się na terenie getta. Chore dzieci ewakuowano zaś na ul. Warszawską. Irena Białówna wraz z Anną Ellert starały się zapewnić tam opiekę i pomoc medyczną zarówno dzieciom polskim, jak też żydowskim i zagubionym podczas działań wojennych dzieciom obywateli ZSRR. Irena Białówna prowadziła również nielegalny zakład opiekuńczy dla maluchów przy szpitalu, a dla dzieci powyżej 3 lat – drugi, przy ulicy Sitarskiej.

Irena Białówna ściśle współpracowała z AK i PCK. Gestapo wpadło na trop białostockiej konspiracji w marcu 1942 r. Aresztowano kilkadziesiąt osób, część z nich zamordowano. Irena Białówna znalazła się wśród nielicznych, którym udało się przeżyć. Po pięciomiesięcznym śledztwie aż do wyzwolenia przebywała w obozach koncentracyjnych: Oświęcimiu, Gross-Rosen i Neubrandenburgu. Przez cały ten czas służyła pomocą innym więzionym, w szczególności zaś matkom z małymi dziećmi. Po wyzwoleniu przez aliantów znalazła się w Szwecji, skąd we wrześniu 1945 r. wróciła do Białegostoku, w okresie powojennym pomagała organizować opiekę medyczną i szpitalnictwo, prowadząc też praktykę prywatną. W tym czasie w mieście praktycznie nie było lekarzy jej specjalności. Z całą pewnością wielu białostoczan zawdzięcza tej niepozornej kobiecie wyleczenie, a nawet uratowanie życia.

Podkreślić trzeba, iż dr Irena Białówna dzieci z ubogich rodzin leczyła za darmo, nierzadko dając własne pieniądze na kupienie lekarstw. Jej największym osiągnięciem było niewątpliwie zorganizowanie Domu Małych Dzieci oraz oddziałów pediatrycznych i noworodkowych w białostockich szpitalach.

W 1953 r. uzyskała specjalizację II stopnia w zakresie pediatrii. Od tego czasu aż do przejścia na emeryturę w 1972 r. była ordynatorem oddziału dziecięcego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. J. Śniadeckiego w Białymstoku.

Była organizatorką i prezesem Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego.

Współpracowała z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami medycznymi. W latach 1957-1961 była posłanką na Sejm. W 1990 r. Rada Miejska Białegostoku nadała jej imię jednej z ulic w śródmieściu.

